

Zoek de vraag!

Tijdens deze les gaan de leerlingen nadenken over goede vragen. Ook leren ze dat er verschillende vragen mogelijk zijn bij een antwoord. De les heeft zowel doe- als praatopdrachten en is daardoor afwisselend en interactief. Totale duur: 45 minuten.

VERBINDING MET BEROEPEN EN DE ARBEIDSMARKT

Bibliothecarissen zetten de skills uit deze les in om zo snel mogelijk informatie te vinden. In alle bibliotheken over de hele wereld werken mensen die heel goed en snel informatie kunnen zoeken. Dat is hun vak. Er zijn nog meer beroepen waarbij het goed kunnen vinden van informatie belangrijk is, denk bijvoorbeeld aan journalisten of wetenschappers.

ETHIEK EN TECHNOLOGIE

We bespreken het verschil tussen filmpjes en boeken. We kijken ook naar hoe je op zoek kunt gaan naar het juiste filmpje of boek. Doe je dat op dezelfde manier? Wat gebeurt er als je de verkeerde vragen stelt?

LESOPBOUW

- **Introductie:** We doen een zoekspelletje en praten over een bezoek aan de bibliotheek. (10 min.)
- **Verdieping:** De bibliotheek en bibliothecaris komen aan de orde, evenals het verschil tussen films en boeken en hoe we die zoeken. (10 min.)
- **Doen:** We gaan vragen bedenken alsof we bibliothecaris zijn. (15 min.)
- **Afronding:** We bespreken de les na door onszelf vragen te stellen. (10 min.)

VOORBEREIDING & BENODIGDHEDEN

Van tevoren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding.
- Digibord met internetverbinding: klik door de slides voor op het digibord.
- De afbeeldingen uit de bijlage twee keer printen.

DOEL VAN DE LES

Domein curriculum 2021	Leerdoelen digitale vaardigheden	Kerdoel vak	21st century skills
1 Data & informatie DG1.1 Van data naar informatie.	1 Informatievaardigheden De leerling bespreekt zoekvragen met medeleerlingen.	1 Taal De leerling leert informatie te verwerven uit gesproken taal. Hij/zij leert tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.	1 Communiceren
		2 Taal De leerling leert bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen.	2 Samenwerken

GROEP 1,2 EN 3 DIGI-DOENER!**INTRODUCTIE****Openingslide**

Zoek de vraag!

Slide 1, Luisteren en doen

Bekijk met de leerlingen de afbeelding en zoek samen de vijf verschillen. Geef kort de antwoorden.

Vertel: Jullie zijn goede zoekers. Dat komt goed uit, want die hebben we vandaag nodig! Vandaag gaan we vragen zoeken. Precies, geen antwoorden, maar vragen.

BEROEPENSLIDE/ARBEIDSMARKT**Slide 2, Handig om te leren om...**

Vertel: Kom je weleens in de bibliotheek? Dan heb je vast een keer om een boek gevraagd. Degene die achter de computer zit of je een boek aanwijst, noem je een bibliothecaris. Hij of zij is expert in het geven en delen van informatie en heeft dan ook veel kennis van boeken. Een bibliothecaris geeft informatie en advies aan bibliotheekbezoekers en is dus informatiespecialist. Zo weet een bibliothecaris welke boeken hij voor de bibliotheek moet kopen. Hij of zij kent alle boeken uit de bibliotheek erg goed. Een bibliothecaris is expert in het stellen van vragen en in het opzoeken van informatie over een onderwerp in boeken of op de computer.

VERDIEPING**Slide 3, Praten en denken**

Vertel: In de bibliotheek kun je boeken, maar ook films lenen. Wat is leuker, een boek of een film? Wat is het verschil? Stel, je leest eerst een boek en kijkt daarna een filmpje van dit boek. Is dat dan hetzelfde? Of juist niet? Is een boek of een filmpje leerzamer? Waarom vind je dat? Hoe zoek je een filmpje uit? Zoek je een boek op dezelfde manier? Geef een voorbeeld. Waar let je op?

⚖ Voer aan de hand van onderstaande vragen een gesprek. Geef zelf geen oordeel. Er is geen goed of fout.

- Wat nu als je de verkeerde vraag stelt?
- Vind je wat je zoekt? Wat kan er gebeuren?
- Hoe kun je dit voorkomen?

GROEP 1,2 EN 3 DIGI-DOENER!**DOEN****Slide 4, Praten en doen**

Vertel dat we vandaag op zoek gaan naar een vraag. Is er een leerling die een voorbeeld kan geven van een vraag? Teken een vraagteken op het digibord en leg uit dat dit teken achter elke gestelde vraag komt. Laat het ook horen met je stem. Bekijk samen dit filmpje: https://youtu.be/GZVTNKL_daA.

Vertel: In vragen stellen zijn kinderen dus best goed! Maar wat nu als je iets moet zoeken in de bibliotheek? Weet je wat, we worden allemaal even bibliothecaris. De meeste mensen die naar een bibliotheek gaan, zoeken iets speciaals. De bibliothecaris krijgt dus eigenlijk een antwoord en moet zelf bedenken welke goede vraag hierbij hoort om het boek of de informatie die de bezoeker zoekt te vinden. We doen het even samen. Een bezoeker zegt: 'Ik wil meer weten over de panter'. Het is geen vraag, want je kunt er geen vraagteken achter zetten. Het antwoord is panter. De bibliothecaris moet nu vragen bedenken om de bezoeker verder te helpen. Kunnen jullie vragen bedenken die bij de panter horen? Bijvoorbeeld: 'Is het een dier?'. Laten we ervan uitgaan dat de bibliothecaris weet dat het een dier is. Hij gaat dan naar de plank met dierenboeken. Vervolgens kan hij bijvoorbeeld denken: 'In welk land komt de panter voor?' en tot slot: 'Zijn er ook nog verschillende soorten panters?'. Dan moet hij ook nog kijken welke bezoeker het vraagt. Is het een boek voor een kind of voor een volwassene? Zo zie je, het lijkt makkelijk om een boek of film te vinden. Er moeten wel een hele hoop vragen beantwoord worden voordat je dat boek gevonden hebt. Iedereen stelt ook weer zijn eigen vragen. Zullen we eens kijken wat de bibliothecaris vindt als hij 'panter' intikt in de zoekmachine van de bibliotheek?

Laat de link zien en vertel dat in de zoekmachine alle boeken, films en tijdschriften staan van alle bibliotheken. Typ vervolgens 'panter' in de zoekmachine van de bibliotheek: <https://www.bibliotheek.nl/>. Je kunt de zoekopdracht beter maken. Kies wat de bezoeker graag wil lenen: een boek, een tijdschrift, muziek, etc. Daarna kun je het genre invullen, daarmee wordt bedoeld of het een waargebeurd verhaal is of bijvoorbeeld een kinder- of stripboek.

Slide 5, Praten en doen

Vertel: We oefenen nog één keer en dan gaan we zelf bibliothecaris spelen. Het antwoord is 'de aardbei'. Welke vraag komt er in je op?

Laat de leerlingen dingen noemen. Help ze een beetje op weg als ze het moeilijk vinden:

- Waar komt de aardbei vandaan?
- Wie eet aardbeien?
- Welke kleur hebben aardbeien?

GROEP 1,2 EN 3 DIGI-DOENER!

Zullen we eens kijken wat de bibliothecaris vindt als hij dit woord intikt in de zoekmachine? Typ vervolgens 'aardbei' in de zoekmachine van de bibliotheek: <https://www.bibliotheek.nl/>. Bekijk de uitkomst. Aha, er moeten nog meer vragen beantwoord worden. Is het voor een kind of voor een volwassene? Moet het een voorleesboek zijn of misschien een weetjesboek?

Maak tweetallen. Geef telkens twee tweetallen eenzelfde afbeelding uit de bijlage. Elk tweetal zoekt een plekje in de klas. Ze bekijken hun kaartje goed en stellen zich voor dat ze bibliothecaris zijn. Er komt iemand binnen die meer over dit plaatje wil weten. Welke vragen komen er naar boven? Laat ze de vragen hardop aan elkaar stellen.

AFRONDING**Slide 6, Praten met de klas**

Na een korte tijd komt iedereen weer bij elkaar. Kies twee tweetallen met hetzelfde kaartje, laat ze vertellen welke vragen ze bij het kaartje hebben bedacht. Zijn het dezelfde vragen? Laat de overige leerlingen met hetzelfde plaatje elkaar opzoeken. Samen bespreken zij welke vragen zij hadden bedacht. Dit kunnen hele andere vragen zijn. Hoe kan dat nu? Waren het echt vragen en geen antwoorden? Hoe weet je dat? Laat nog een keer het vraagteken zien en laat horen hoe een vraag klinkt. Als je nu een boek of filmpje gaat zoeken, hoe pak je dit dan aan? Laat de leerlingen dit in tweetallen bespreken.

★ TIP 1

Plan een echt bibliotheekbezoek met de leerlingen.

★ TIP 2

Laat de leerlingen een bibliotheek maken in de klas. Laat ze een lijst maken van boektitels, een kalender, kaartjes om bibliotheekpasjes te maken, scan codes, etc. Op deze manier kunnen ze een bibliotheekbezoek naspelen.

★ TIP 3

Deze opdracht is geïnspireerd op de denksleutels, specifiek de vraagsleutel. Voor meer informatie kijk op: <https://www.swvpo3006.nl/dit-zijn-denksleutels/>. Wil je nog eens oefenen met vragen stellen? Op deze website staan ook thema's met de vraagsleutel die je kunt downloaden.

BIJLAGEN VOOR DE LEERKRACHT

GROEP 1,2 EN 3 DIGI-DOENER!

